

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

VOL. LI

Gruodis - December 14, 1966

Nr. 134

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Worcesterį paminėta

Dirvos sukaktis

Lapkričio 26 d. Worcesterio ALTS Skyrius gražiai paminėjo Dirvos spaudos darbo auksinę sukaktį. Paskaitą apie spaudos reikšmę skaitė dr. Algirdas Budreckis iš New Yorko -

... Spauda -- tas tiltas tarp įvykių nagrinėjimo ir visuomenės -- yra nepaprastas kultūrinio pasaulio veiksnys -- pradėjo idomią paskaitą prelegentas... Dirvoje apščiai aprašoma lietuvių politinis ir kultūrinis gyvenimas. Dirvos skiltyse ne tik atsispindi visų žygių ir tautinių veiklų apžvalgos, bet taipogi telpa daugelio politikų ir kultūrininkų prakalbos ir pasisakymai aktualiais reikalais.

...Dirva savo polinkiais yra tikrai ištikima tautiniai minčiai, nes jos skiltyse yra pasisakymai visais lietuviams rūpimais klausimais. Lapkričio 13 d. žygis, bendradarbiavimas su kraštu, Jaunimo metai, Rezoliucijos remti akcija, Vliko ir ALT veikla, Lietuvių Enciklopedija, LB aktualūs reikalai, jaunimo problematika, Šiluvos koplyčios kontraversija, Lietuvių Fondas, konsolidacija. Be abejo, Dirva pagaus visuomenės pulsą, liečiant 1968 jubiliejinis metus.

Ar Dirva bus reikalinga lietuvių visuomenei? Tik bendradarbiai ir skaitytojai galės atsakyti. Dirvos likimą nulems skaitytojų skaičius, pinigai, žurnalistinis personalas. Minint Dirvos sukaktį, kiekvienas skaitytojas bei rėmėjas privalo susirūpinti šiais klausimais. Dar yra laiko"... baigė savo turiningą paskaitą A. Budreckis.

Worcesteriečių imėnį prisirinko pilna puošnioji Maironio parko salė. Minėjimą atidarė skyriaus pirm. J. Matulevičius, progra-

NAUJASIS VLIKO PIRMININKAS

* KĘSTUTIS JUOZAS VALIŪNAS (g. 1923 m. rugp. 6 d.), 1941 m. baigęs Kauno VIII gimna-

mai vadovavo A. Zenkus.

Svečiai buvo pavaišinti šeiminių paruošta vakariene. Šokiams grojo orkestras. Meninę programą, susidedančią iš salioninės muzikos -- dainų, kupletų ir humoro pokštų pravedė Vilius Bražėnas-Bražvilius iš Watertown, Conn., akompanuojant komp. J. Gaideliui iš Bostono. Worcesteriečių suruoštą gražų tautinės spaudos sukakties minėjimą iškaimyninio Bostono atsilankė: A.O. Vilėniškiai, F. ir J. Gaideliai, J. B. Vizbarai, A. Matjoška, L. Lendraitis, E. Cibas, J. Vaičiūrgis, Br. Utenis ir daugiau svečių iš artimesnių kolonijų.

Minėjimas praėjo gražioje, draugiškoje nuotakoje. J.V. Sūdavas

Worcesterį suruoštame Dirvos sukakties minėjime grupė visuomenės veikėjų su dr. A. Budreckiu, kuris atvykęs iš New Yorko skaitė paskaitą apie spaudos reikšmę. Sėdi iš kairės: Vl. Sarpalius, Vliko valdybos narys dr. Algirdas Budreckis, Vilties Draugijos valdybos vicepirmininkas inž. E. Cibas ir ALTS-gos Worcesterio skyriaus pirmininkas J. Matulevičius.

E. Meilaus nuotrauka

PRIEŠ 25 M. IR DABAR

PEARL HARBOR SUKAKTIS SUKĖLĖ DAUG MINČIŲ NE TIK APIE PRAEITĮ, BET DABARTĮ IR ATEITĮ. — AR GALIMAS VĖL TOKS UŽPUOLIMAS IŠ PASALŲ, KURIS FAKTINAI SUDARĖ STAIGMENĄ TIK PACIOM MASEM, BET NE PREZIDENTUI?

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Gruodžio 7 d. sukako 25 metai nuo staigaus japonų užpuolimo. Jo pasekoje JAV karinės pajėgos, sutelktos Havajų Pearl Harbor uoste ir apylinkėse patyrė tokius didelius nuostolius, kad japonai kurį laiką galėjo visą Ramųjį Vandenyną laikyti savo įtakos sfera. Pearl Harbor istorija dar ir šiandien jaudina ne tik dėl savo netikėtumo, bet dėl prezidento Rooseveltto ir jo artimiausių patarėjų laikysenos. Juk Washingtono administracijos politika faktinai nepaliko Japonijai kokios nors trečios galimybės: ji turėjo arba pulti arba kaptuliuoti.

Idomu, kad, taip sakant, paskutinis lašas, kuris privedė prie karo, buvo dabartinė Vietnamo teritorija, tasyk žinoma prancūzų Indo-kinijos vardu. Mat, nors japonai jau seniai kontroliavo didelę Kinijos dalį, tai palyginti dar mažai jaudino Washingtoną. Tik japonų žygis į Pietų davė progos atsakingiems JAV pareigūnams padaryti toli einan-

čius pareiškimus. Taip, pvz. 1941 liepos 24 d. Sumner Welles, einęs Valstybės Sekretoriaus pareigas, pareiškė, kad Japonija siekia praplėsti savo užkariavimus, o liepos 25 d. prezidentas Rooseveltas "užšaldė" (konfiskavo) japonų kapitalą JAV-bėse.

Čia reikia atsiminti, kad oficiali JAV politika buvo neutralumas. Prezidentas Rooseveltas savo rinkiminėje kampanijoje visada tapabrėždavo. Net prasidėjus karui Europoje, prezidentas 1940 m. sausio 3 d. prisiminė George Washingtono patarimą: "Firmasis JAV prezidentas mus išpėjo nesidėti i užsienio sąjungas, dabartinis prezidentas seka tuo nurodymu". Fer tų pačių metų priešrinkiminę kampaniją, siekdamas trečio termino, Rooseveltas spalio 23 d. barė tuos, kurie "aiškina, kad šioji vyriausybė ... neatsiklaususi kongreso ar tautos, sudarė slap-tas sutartis su užsienio valstybėmis. Aš kartojų partijos platformos žodžius: 'Mes nedalyvausime užsienio karuose ir mes nesišimsime savo kariuomenės, laivyno ar aviacijos kariauti i sve-timus kraštus, išskyrus užpuolimo atveju'".

Faskutiniuose žodžiuose ir slypi raktas i Pearl Harbor paslaptį. Priešingai savo rinkimų kalbom, prezidentas manė, kad JAV turi aktyviai dalyvauti kare ir tam reikalui jam buvo reikalingas užpuolimas iš priešų pusės, kad tautą pastatius prieš įvykusi faktą. Japonijai buvo taikomos ūkinės sankcijos, kurios ilgainiui grė-

V. Liaudininkų S-ga, A. Budreckis -- Rytų Liet. Rezistenc. Sąjūdis, R. Kezys -- Liet. Fronto Bičiulių S-dis, Br. Nemickas -- Liet. Tautinis Sąjūdis, J. Sonda -- Liet. Socialdem. ir Pr. Vainauskas -- Liet. Krikšč. Dem. S-ga.

Seimui patvirtinus naująją valdybą, prof. Vitkus pareiškė, kad valdybos rinkimai nesiejami su buv. valdybos pasitraukimo aplinkybėmis.

IŠRINKTA NAUJA VLIKO VALDYBA

Vliko Seime, įvyksiam New Yorke gruodžio 10-11 dienomis buv. Vliko pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas pareiškė, kad prieš Seimui įvykstant jojo paskelbtoji atsistatydinimo priežastis laikytina išnykusia. Kadangi jau daug anksčiau buvo pareiškęs norą iš Vliko pirmininko posto pasitraukti, jis ir dabar liekų to nusistatymo, su juo solidarai atsistatydinant ir Vliko valdybai.

Vliko Tarybai pirminkavęs prof. Vitkus Vliko Seimui pristatė tokio sąstato naują Vliko valdybą:

Kęst. Valiūnas -- pirm. -- Liet. Ūkininkų S-ga, J. Audėnas -- L.

sė ją paklupdyti. Santykiai rudenį taip pablogėjo kad 1941 m. lapkričio 26 d. Valstybės Sekretorius pareiškė, jog tolimesnė eiga yra jau automatiška -- "things ar automatically going to happen" ir "It is now in the hands of... the Army and the Navy".

Bet jeigu taip, ir dar turint galvoje, kad amerikiečiai turėjo išsiaiškinti savo užkariavimus, o liepos 25 d. prezidentas Rooseveltas "užšaldė" (konfiskavo) japonų kapitalą JAV-bėse.

(Nukelta i 2 psl.)

IŠ VISO PASAULIO

* VYSTANT tolimesnius Kanados ir Sov. S-gos "kultūrinio bendradarbiavimo" ryšius, Toronte, Ottawoje ir Montrealyje visą mėnesį lankėsi Leningrado universiteto profesorius Kerimovas. Jo lankymosi tikslas -- susitarti dėl pasikeitimo abiejų šalių profesorais ir studentais.

* JAV REMIA D. Britanijos siūlymą boikotuoti Rodezijos prekes ir taikant kitas sankcijas.

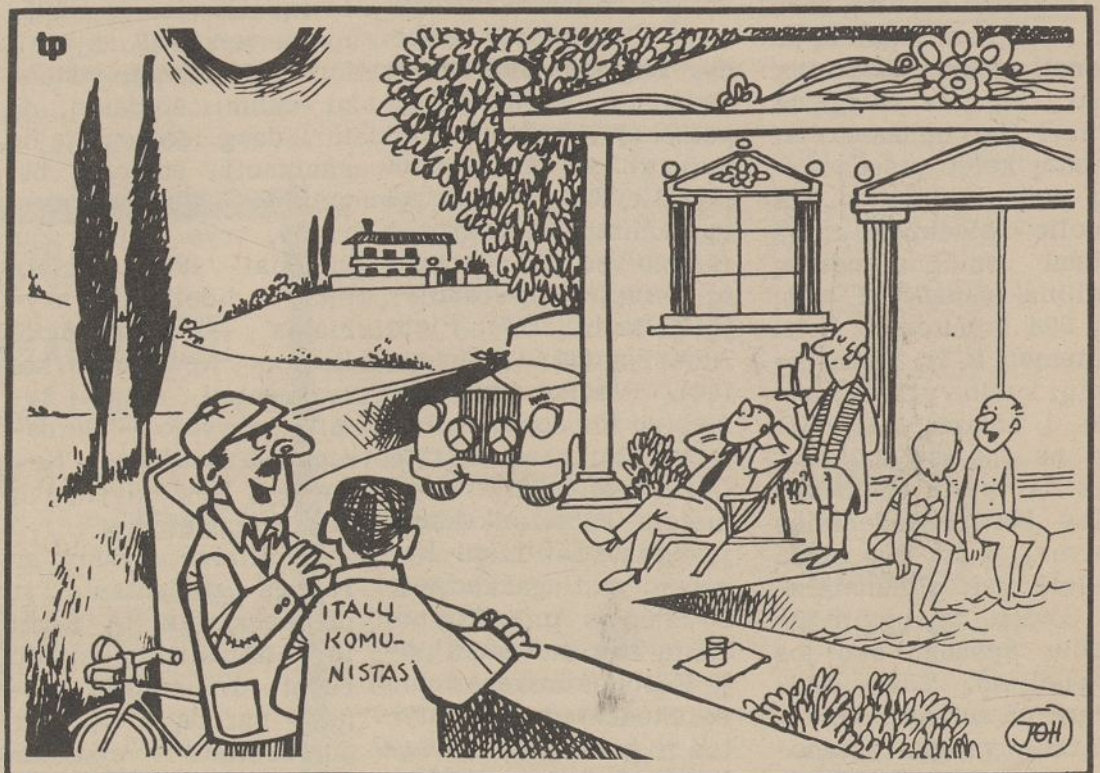
Rhodezijos vyriausybėje laukiama krizės min. pirm. I. Smith linkus nusileisti D. Britanijos vyriausybės reikalavimams, o kitiems -- kietai užsispyrus nepasiduoti.

* R. KINIJS VYRIAUSYBĖ atsisako remti bet kokias taikos derybas Vietnamo reikalu, neatitraukus JAV kariuomenės. Apie tai buvo painformuotas specialus JAV ambas. Harrimanas, bandęs tuo reikalu ką nors sužinoti per Alžiro vyriausybę.

* TOKS TOKŲ MOKINO per Maskvos radiją, kada komentatorius, kritikuodamas R. Kinijos ūkinę politiką, pareiškė, jog "Kinija ignoruoja žmogaus gerovės reikalavimus".

* NEW YORKO švietimo įstaigų vadovybė nutarė įsteigti du specialius sveikatos centrus neščioms nepilnametėms mokinėms pagelbėti.

Praeitais metais N.Y. mokyklose buvo užregistruoti 1856 neštumo atvejai.

-- Tai ne kapitalistai, o mūsų kompartijos centro komiteto pareigūnai, besirūpiną mūsų gyvenimo pagerinimu...

ISPŪDŽIAI IŠ STUDENTŲ SUVAŽIAVIMO TORONTE

Kiekvienas lietuvių sąskrydis yra gyvybės ženklas, o Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimas, apimantis įvairių pažiūrų jaunuomenę, 1966 metais vėl sutraukė virš 500 studentų, jau šešioliktą kartą, Royal York viešbutyje, Toronte, lapkričio 24-26 dienomis. Suvažiavimo programoje, nuotaikoje ir tvarkoje, atrodo, yra pagrindo įžiūrėti Jaunimo Metų prąga atsiradusius tobulesnius ir platesnius patirties pradus.

Kad studentams, ir bendrai jaunimui, didžiausią išpūdį padarė iš kitų kraštų atvykę lietuvių jaunimo atstovai, aišku iš straipsnių ir

aprašymų spaudoje nuo pat Kongreso ligi dabar. Šios nuotaikos atsiliėpė ir į studentų suvažiavimo darbus.

Firmiausia, pakeisdami statutinę organizacijos pavadinimą iš Lietuvių Studentų Sąjungos JAV į Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungą, suvažiavimo dalyviai lygiateisiai subūrė Kanados ir JAV lietuvių studentus vienos organizacijos rėmuose. Ryšiai tarp abiejų kraštų studentų palaikomi jau eilę metų, nes Montrealyje ir Toronte buvo studentų būreliai, o Hamiltone susibūrus 1965 metais. 1965 metų suvažiavime Clevelande vy-ravo dvi pažiūros: Torontas pasisiūlė suruošti 1966 metų Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimą, o kiek vėliau įsteigtas komitetas Kanados Lietuvių Studentų Sąjungos statutui ruošti Montrealyje. Įvyko ir pradinis posėdis, bet nustatyta rugsėjo mėnesį Lietuvių diena Kanadoje praėjo be aiškesnių planų. Tad siūlymą pakeisti Sąjungos pavadinimą ir vienoje pastogėje burti visus Šiaurės Amerikos studentus suvažiavimas priėmė, ir lygiateisiais nariais tapo Montrealis (virš 25 studentų), Hamiltonas (25 studentai) ir Torontas (iki 100 lietuvių studentų), kartu ir atskiri nariai Ottawoje ir Quebeco mieste. Tikimasi, kad pakeitus pavadinimą bus lengviau dalyvauti tarptautiniuose studentų sambūriuose ir organizacijose.

Pripažinti ir platesni ryšiai. Jaunimo stovyklos ir Jaunimo Kongreso posėdžiuose svarstyta Pasaulio Lietuvių Studentų Atstovybė buvo įtraukta į Kongreso rezoliucijas ir oficialiai įsteigta. Šiame suvažiavime PLSA įsteigimas patvirtintas, ir paisyta palaikyti ryšius laiškais, teikti finansinę pagalbą, raginti Europoje studijuojančiuosius jungtis į vietos lietuvių studentų veiklą, ir skleisti studentų spaudą iš Amerikos ir Kanados, renkant ir medžiagos ir žinių iš kitų penkių Atstovybės narių.

Kaip Kanados - Amerikos studentų sąjunga, taip ir Atstovybė nesteigta be jau esančio gyvų ir tikrų ryšių pagrindo. Registracijos metu vedamoje statistikoje paaiškėjo, kad (iš pirmųjų 263 suvažiavimo dalyvių) ryšių su kitų kraštų jaunimu po Kongreso iš viso yra 121, nukreiptų į Australiją - Naująją Zelandiją (27), Pietų Ameriką (34) ir Europą (44). Plačiau apie ryšius su Europos studentais informavo Marytė Gailiūšytė. Siūlyti 1967 metais ruošti ekskursiją vasaros metu Europon, ypatingai kad apie 30 Šiaurės Amerikos studentų kas met studijuoja Europos universitetuose. Studentams pristatytos ir galimybės bei sąlygos mokytojauti Varsario 16 gimnazijoje. Lig šiol pasisiūlė devyni.

Įvairių ideologinių organizacijų filisteriai jau priklauso savoms sąjungoms, bet daugelį metų svarstyta mintis steigti bendrinę sąjungą, kuri būtų studentų veiklai užnugaris ir ypatingai parama Lituanus žurnalui, ir kartu padėtų studijas baigusiems įsitraukti į visuomeninę veiklą tik dabar įsikūnijimo. Jūra Gailiūšytė su būrelių filisterių nuostatė bendras gaires diskusinėje popietėje suvažiavimo metu. Steigiamasis suvažiavimas šauktinas šešių mėnesių laikotarpyje, o statuto ruošą rūpinasi komitetas, kurio lig šiol kviečiamais nariais yra I. Jokšaitė (Detroit), A. Kubiliūtė (Chicago), G. Mariūnaitė (Cleveland), A. Šenbergas (Cleveland), V. Baziliauskas (Worcester), A. Šileika (Toronto).

Flečiami ryšiai su latviais ir estais. Rezoliucijos pritarė naujai pasisiekusį literatūros vakarą visuomenei. New Yorkas perdaug neveikė, bet tikimasi įtraukti įvairių akademinių organizacijų atstovus į valdybą ir tuo būdu atgaivinti studentų veiklą. Netoli esąs New Jersey skyrius po dviejų metų pertraukos atsistatė, nors veiklą sunkina didesni atstumai tarp miestų.

Urbanos skyrius dalyvaus "International Fair" su tautiniais šokiais ir dainomis. Providence miesto penki studentai susijungė su Putnamo skyriumi. Ann Arbor skyrius dalyvavo universiteto "World's Fair", atstovaudami lietuvių. New Haveno studentai gyvendami toje pačioje apylinkėje, bet ne tame pačiame mieste, ieško būdų li-tuanistinio išsilavinimo lygiui pakelti.

Toks bendras skyrių veiklos vaizdas. Numatyta, kad artimesni skyriai savo tarpe bendradarbiaus, remdami ir socialinius ir kitus įvykius, ypatingai tarpvietovinius debatus ar diskusijas. Tokių vietovinių studijų dienų 1966 metais įvyko daug -- Chicagoje, Clevelande, Hartforde, Bostone, Worcesteryje, New Yorke, Toronte. Fati centro valdyba sudarė Pasaulio lietuvių jaunimo (prieškongresinės) stovyklos ruošos branduolį, ir daugelis sąjungos narių joje dalyvavo.

Sąjungos gyvybę liudija pati suvažiavimo programa, Jaunimo Metų nuotaikoje pravesta savomis jėgomis. Kai kurie diskusiniai būreliai jau minėti: ryšiai su Europos lietuviais, studentais, filisterių sąjunga, baltų studentų sąjunga, skyrių pranešimai. Iš planuotų 12 būrelių susirinko 9.

Organizaciniai reikalai paliešti dar Vytauto Radzivano (N.Y.) praves-tame pokalbyje "Jaunuomenės vaidmuo išeivijoje pereinamųjų metų bėgyje", kuriame studentai raginti įsijungti į bendruomeninę veiklą kartu su vyresniąja karta.

Kitos diskusijos lietuvių suvažiavimo pasirinkta tema: "Žvilgsnis į aplinką: Lietuva ir išeivija" iš literatūrinio ir iš socio-psichologinio taško. Birutė Augustinavičiūtė (Cleveland) kalbėjo apie išeivijos dramą: "Skėma, Ostrauskas, muzikos koncertą, bendrą baltų mokslo baigimo balių. Toronto skyrius, suruošęs 1966 metų suvažiavimą, rūpinasi ryšiais su pabaltiečiais ir Kanados šimtmečio reikalais. (Rengimo komite-to nariai buvo Audrius Šileika, pirm., Laima Švegždaitė, Arūnas Dailydė, Giedrė Rinkūnaitė, Dalia Skrinskaitė, Vida Tamulaitytė, Aldona Šapokaitė ir kiti).

Kaip ir dauguma skyrių, didysis Chicagos skyrius, į suvažiavimą atsiuntęs apie 90 narių, tikisi praveisti naujų narių vąj pavasarį. Clevelando skyrius suvažiavime išsirinko naują valdybą. Buffalo studentai į savo susirinkimus pasikviečia apylinkės universitetų lietuvių profesorius, o Rochester skyrius suruošė gerai pasisekusį literatūros vakarą visuomenei. New Yorkas perdaug neveikė, bet tikimasi įtraukti įvairių akademinių organizacijų atstovus į valdybą ir tuo būdu atgaivinti studentų veiklą.

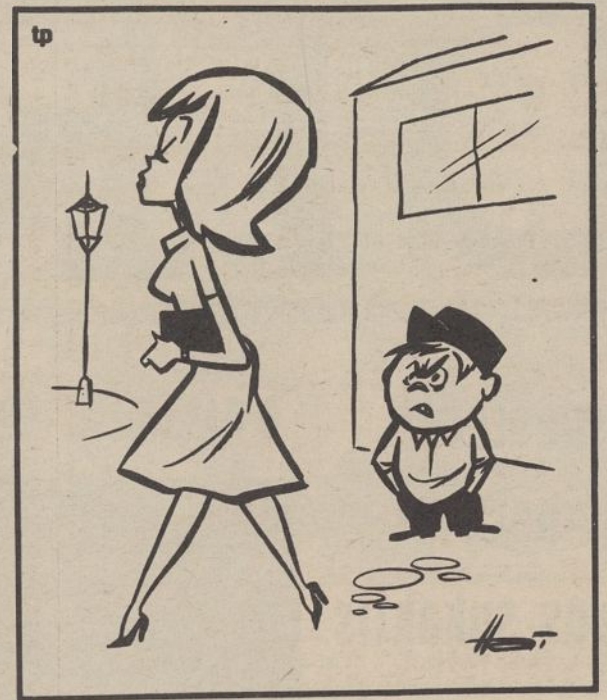
Netoli esąs New Jersey skyrius po dviejų metų pertraukos atsistatė, nors veiklą sunkina didesni atstumai tarp miestų. Urbanos skyrius dalyvaus "International Fair" su tautiniais šokiais ir dainomis. Providence miesto penki studentai susijungė su Putnamo skyriumi. Ann Arbor skyrius dalyvavo universiteto "World's Fair", atstovaudami lietuvių. New Haveno studentai gyvendami toje pačioje apylinkėje, bet ne tame pačiame mieste, ieško būdų li-tuanistinio išsilavinimo lygiui pakelti.

Toks bendras skyrių veiklos vaizdas. Numatyta, kad artimesni skyriai savo tarpe bendradarbiaus, remdami ir socialinius ir kitus įvykius, ypatingai tarpvietovinius debatus ar diskusijas. Tokių vietovinių studijų dienų 1966 metais įvyko daug -- Chicagoje, Clevelande, Hartforde, Bostone, Worcesteryje, New Yorke, Toronte. Fati centro valdyba sudarė Pasaulio lietuvių jaunimo (prieškongresinės) stovyklos ruošos branduolį, ir daugelis sąjungos narių joje dalyvavo.

Sąjungos gyvybę liudija pati suvažiavimo programa, Jaunimo Metų nuotaikoje pravesta savomis jėgomis. Kai kurie diskusiniai būreliai jau minėti: ryšiai su Europos lietuviais, studentais, filisterių sąjunga, baltų studentų sąjunga, skyrių pranešimai. Iš planuotų 12 būrelių susirinko 9.

Organizaciniai reikalai paliešti dar Vytauto Radzivano (N.Y.) praves-tame pokalbyje "Jaunuomenės vaidmuo išeivijoje pereinamųjų metų bėgyje", kuriame studentai raginti įsijungti į bendruomeninę veiklą kartu su vyresniąja karta.

Kitos diskusijos lietuvių suvažiavimo pasirinkta tema: "Žvilgsnis į aplinką: Lietuva ir išeivija" iš literatūrinio ir iš socio-psichologinio taško. Birutė Augustinavičiūtė (Cleveland) kalbėjo apie išeivijos dramą: "Skėma, Ostrauskas,

-- Įsivaizduojanti žaselė! Palauk, kai už dešimt metų mes susitiksim!

Landsbergis: lietuviškas absurdo teatras?" Dalyvavo net arti 25 studentų, nors tuo pačiu metu vyko 4 kiti būreliai. Į kūrybinę padėtį už geležinės uždangos žvelgė Angelė Šimaitytė (Chicago) ir Algis Rukšėnas (Cleveland). Firmame pokalbyje paaiškėjo kad "Siniavsky ir Daniel teismo implikacijos Sovietų Sąjungoje" yra didesnė kūrybinė laisvė, net ir okupuotoje Lietuvoje. Perskaityti keli pavyzdžiai iš Lietuvoje spausdintos poezijos. Antrajame, "Mihailov ir Džilas vaidmuo Jugoslavijoje ir implikacijos rytų Europai", tartasi apie filosofų - rašytojų likimą komunistinėje santvarkoje.

Psichologinėje srityje buvo numatyti trys būreliai. Dėl ligos jaunosios kartos poetas Kazys Barteška (Montreal) negalėjo pristatyti savo paruošto pranešimo "Daugialbiškumas: kūrėjo varžymas ar skatinimas". Taip pat neįvyko Augustinui Idzeliui (Ann Arbor) pavestas "Intensyvios grupės ir generacinis sąmoningumas". Bet į Salvinijos Gedvilaitės (New York) "psichologinis žvilgsnis į dvikalbiškumo auklėjimo problematiką" atsilankė apie 30 dalyvių, norinčių išgirsti apie vaikų auklėjimą išeivijoje ir pageidaujančių pasisakyti apie lietuvių kalbos svarbą.

Platesnio mąsto svarstymai teko trims pagrindinėms suvažiavimo paskaitoms, kiekvienos dienoms popietėje. Kadangi į paskaitos ir diskusinių būrelių svarstymai pasirodys studentų ar bendroje spaudoje, daugelis dalyvių turės progos peržiūrėti visas išreikštas mintis, o nedalyvavę galės susipažinti.

Firmasis kalbėjo centro valdybos narys Antanas Saulaitis, S.J. studijuojąs teologiją ne-

toli Bostono. Paskaitos tema: "Socialinės įtampos vaidmuo religijos krizėje". Penktadienį į Lietuvą žvelgė Romas Misiūnas, doktoratui besiruošiąs Yale universitete, New Haven: "Laisvojo pasaulio pristatymas Lietuvos spaudoje". O paskutiniąją dieną kalbėjo Romas Vaštoka, baigias mokslus Columbia universitete archeologijos srityje ir profesorijaus netoli Toronto Peterboro universitete. Jo paskaitos pavadinimas: "Studentas dviejų kultūrų įtampoje".

Gal ir neišvengiama, kad visi savo mintis išdėstė iš sociologinio ir psichologinio taško, nes, pavyzdžiui, iš prieškongresinės stovyklos 321 registracijos lapų paaiškėjo kad iš visų Jaunimo Kongreso ir Jaunimo Metų temų daugiausia rūpėjo "Kaip mes keičiamės svetimose aplinkose".

A. Saulaičio paskaita stengėsi atsakyti į klausimą: "Koks yra institucinės religijos ryšys su socialine santvarka modernaus pasaulio keitimosi metu?" Aptarta pramoninė ir bendra mokslo pažanga, platesnis išsilavinimas ypač Šiaurės Amerikoje, sumiesionėjimas, tautinės ir rasinės grupės, neturtas turtinguose kraštuose, sudėtingo pasaulio didėjanti biurokratija, galinti nustelbti asmenį. Religija su socialine neteisybe gali susigyventi, jeigu tikintieji užmiršta savo religijos pradinę vertybę, ir tada religija tampa miegą skatiną vaistai. Bet jeigu atsinaujinimo sąjūdžio metu atskiri asmenys ir tikinčiųjų bendruomenė pažvelgia į savo elgesį, lygindama jį su skelbiamomis vertybėmis ir principais, religija gali atlikti žmoniškumo vaidmenį, nuširdžiai išlygindama socialinės santvarkos daromas skriaudas.

(Pabaiga kitame numeryje)

GREETINGS and BEST WISHES

HAMILTON INSURANCE AGENCY

ALL FORMS OF INSURANCE

13429 Euclid Avenue

LI 1-7361

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiurkė.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiurkė ir Vytautas Gedgaudas

KULTŪRINĖS VEIKLOS DERINIMAS

Nėra šviesus amerikoniškosios kultūros ugdymo kelias. Į išpildymo meno šaką (performing arts) giliau įsižiūrėję Princetono universiteto profesoriai V. Bonrol ir V. Bowen išleido stamboką veikalą, kuriame telpa jų 3 metų pašvęstos studijos meno padėčiai tirti. Trumpais bruožais atkuriant jų mintis, padėtis atrodo tokia:

-- Klasikinės muzikos pajamų 40% suplaukia iš New Yorko tos muzikos mėgėjų, likę 60% -- iš visos Amerikos.

-- Mene nepasireiškia jokia "eksplozija" ar kokia atžymėtina pažanga. Kad menas bent galėtų išsilaikyti, jį privalo remti visuomenė vis augančiomis duoklėmis.

-- Mažiau nei 3% visų amerikiečių bent kartą įmetus aplanko teatro spektaklį. Kiti -- nė karto. Lankytojų tarpe daugiausia jaunesnioji karta.

-- Menininkų pajamų vidurkis žemesnis už kitų profesijų žmonių pajamų vidurkį.

-- Menai skirtų išlaidų negalima sumažinti automatizacija, nes nėra mašinų, atstojančių tikrojo meno apraiškas.

Metų trumpą, bet objektyvų palyginamąjį žvilgsnį į mūsų kultūrinio gyvenimo apraiškas, nesiribojant vien tik "performing arts" kategorija, matysime vieno laikotarpio entuziastingą ir gana kūrybingą trauką, net pasididžiavimą mūsų kultūrinio gyvenimo įvairumu, jo gyvastinumą ir plėtrą. Bet neužmirškime, kad tai buvo aplinkybių dėka, kada daugelis nežinojo, kas yra darbas fabrike ar kad ir kitoje įstaigoje. Šiandien amų laikų kultūrinio gyvenimo entuziastai kalba apie reikalingą poilsio sunkių dar-

bo valandų. Gi jei jau skirti laiką kūrybai, tai skirti tikslingai ir užtikrintu pagrindu pragyvenimui.

Žmonėse girdėt pokalbių, pasigendančių vėl dažnesnių mūsų teatralų pasirodymų. Girdi, kur dingo mūsų skaitlingos vaidintojų grupės, vienu metu nesutalpę net tame pačiame mieste vie non scenon. Chorų skaitlinės gal dar tos pačios, bet ir čia jaučiamos stiprios nuovargio žymės. Tebegaubiam savąją operą Chicagoje, bet geriau išsiklausius, pasigirsta ir ten balsų, kad gi negalima žmonių visą laiką laikyti pririštų prie tokio darbo, iš kurio tik nuostolių susilaukiama.

Beletristikos, poezijos, muzikos srityse, šalia išimtiniais atvejais teigiamų reiškinių, daugumoje reiškiasi "kūryba per jėgą" pervertinant savo talentą ir nuvertinant visuomenės skoni. Gi tikrai talentingoms jėgoms reikėtų daug laiko ir lėšų atima savo kūrybos išleidimo ir pardavimo problemos.

Ir čia jau galime prieiti prie klausimo, kuriam išžiūrime mūsų organizuotos visuomenės nutolimas nuo tų problemų, kurios reikalauja būtino mūsų kultūrinio darbo tinkamesnio derinimo, tam tikros kultūrinio darbo politikos. Premijos, kokio dydžio bebūtų, plaukia iš pavienių ir įvairių savo tikslais organizacijų iniciatyvos, o pasigendama visuotinai pripažintų ir tinkamai įvertintų darbų premijavimo. Savo kultūrinio darbo puoselėtojus stengiamės paversti balių ir parengimų divertismentų komedijantais, nei nesistengiant sudaryti sąlygas jų talentams tinkamai pasireikšti.

Dar kartą -- pažvelkime į šio meto mūsų

Korp! Neo-Lithuania Philadelphijoje gruodžio 3 d. minėjo korporacijos 44 metų sukaktį. Minėjimo prezidentas iš kairės: Al. Budreckis, P. Mitalas (jr.), G. Mironas, Val. Dideliytė, J. Stelmokas. V. Gruzdžio nuotrauka

KORP! NEO-LITHUANIA ŠVENTĖ PHILADELPHIJOJ

JUOZAS BUBELIS

LST Korp! Neo-Lithuania Philadelphijos padalinys gruodžio 3 d. Latvių klubo salėje turėjo iškilmingą suveiką.

Sugiedojus Lietuvos himną, sekė Dr. A. Budreckio paskaita tema: Kur einame, kolegos? Prelegentas kalbėjo, kad pirmą kartą neolituanai išėję sveiką dozę tautiškumo į Lietuvos studentišką gyvenimą. Ar nevertėtų paryškinti tautiškumą dabar išsivijoje, kur lietuvių išlikimas pakrypo į pavojingą kelią? Ar turime teisę vadintis neolituanais, jei mūsų šaliai neužsimojame praskinti takus į lietuvių išlikimą, nustatyti gaires tautinės kultūros klestėjimui. Prelegentas priminė, kad šios korporacijos pirmtakas Valentinas Gustainis pagavo tautinės minties esmę, pareiškus, jog tautiškas nelinksta nei į kairę, nei į dešinę. Kitaip tariant, tautiškas vengia kraštutinių. Mūsų ideologija nėra pagrįsta nei momento šūkiais, nei neigymais abstraktais, o daugiau remiasi patvirtinimu stiprybe, pagrįsta gyvenimišku nuoseklumu bei darna. Kalbėtojas leidosi į Valentino Gustainio išvedžiojimus aptariant neolituanų ideologines gaires. V. Gus-

teatro, muzikos, literatūros ir kitus kultūrinio darbo barus, pažvelkime plačiau į visą kultūrinio darbo plotmę ir pamatysime išėjimo ženklus, kuriuos ir liaupsiniais sunku bepridengti.

tainis siūlęs vidurio kelią, išvengiant žalingų kraštutinių, k. a. individualizmo, liberalizmo, anarchizmo, kur visuotinamas pavienis asmuo ir paneigiama visuomenė, arba savo ruožtu kolektyvizmas ir totalizmas, visą svarią sutelkdamas visuomenės, nuvertinant asmenį. Gustainio tautiškas lygiai teigia asmens prigimties visuomeniškumą ir drauge jo nelygstamą (absoliučią) dorinę vertybę. Šitokia tautinė ideologija skelbia trejų savitarpio priklausomybę, atseit: asmens tautai, tautos asmeniui bei junginiu vienu kitiems (imant visuomeniniu ar organizaciniu požiūriu). Ir tai nereiškia, kad būtų paneigti faktiški priešingumai ar skirtingų grupių įtampos, visi tie visuomenės vyksmai vertinami aukštesnės vertybės, tautos gerovės požiūriu, o jų derinamųjų pradų yra ne kaskita, kaip teisingumas. Ypač tai išsidėmėtina nūdien, kada mus blaško modernios civilizacijos žvąbūs vėjai ir dar skaudesni vyksmai. Modernios technikos ir prieštaraujančių srovių įtampoje sunku, lietuvių ir asmenybės atžvilgiu, rasti gaivinančią pusiausvyrą.

Paskaitininkas ragino nebūti lėkštais individualais savo ideologijos plotmėje, nes kitaip nebus atsilaikyta prieš kitų peršamas sistemas, o taip pat uoliai parenti tautinę dirvą, kad iš jos išdygtų sveiki ir brandūs tautiškos vaisiai.

Sako -- ideologija reikalauja, kad neolituanai nešų didesnę atsakomybę prieš tautą, negu kitos

Neolituanų metinė šventė Philadelphijoje fil. Ant. Diržys buvo pagerbtas jo 60 metų sukakties proga. Sveikinimo adresą įteikė G. Mironas, padalinio pirmininkas. V. Gruzdžio nuotrauka

organizacijos. Eikime su išmanumu ir energija į lietuvių kultūrinį, politinį ir visuomeninį gyvenimą.

1966 metai buvo paskirti jaunimui. Pati idėja buvo remtina. Šie metai turėjo ir simbolinę reikšmę: Lietuva jau dvidešimt penkeri metai kaip okupuota. Išsivijoje subrendė nauja karta. PLB teoretiškai kvietė ją į atsakingas visuomenines pareigas. Buvo suprasta, kad jaunimas turi perimti estafetę, tačiau niekur nebuvo nurodyta, kas perduos ją ir kaip ji bus suteikta. Per žvelgus jaunimo metų darbotvarkę, pasigesta to tarpinio veiksnio. Frisistatė pagyvenusieji jaunuoliai, kurie jau 10-15 metų pretenduoja į jaunimo atstovus. Tiek jaunimas, tiek senimas buvo dalinai apvilta jaunimo Kongresu. Dr. A. Budreckis samprotauja, kad reiks panaudoti tokias pat priemones, kurių jaunimas anąkart ėmėsi: turėsime patys išugdyti iniciatyvą ir savo darbais bei ryžtu pademonstruoti jaunimui priklausančią kompetenciją. Pernai neolituanai daug kur griebėsi konstruktyviais darbais įgyvendinti Lapkričio 13 d. manifestaciją. 1967-68 metais turime reikėti

dviem kryptim: Turime aktyviai dalyvauti bendrame gyvenime ir skleisti savo idėjas, sukelti naują energiją ir naujus veikimo planus patiekti. Kitaip sakant, turime išeiti į ofensyvą tiek į vidų, tiek ir į supančią aplinką. Turime parodyti, jog Korporacija yra garsi ir pasirengusi užimti savo vietą lietuvių visuomenėje.

Po paskaitos buvo įteikta dovanėlė Antanui Diržiui, atšventusiam 60 m. sukaktį. Sukaktuvininkas atsidėkodamas pareiškė atidavęs tik skolą korporacijai, ką iš jos per eilę jaunystės metų buvo gavęs. Linkėjo LST Korp! Neo-Lithuania Philadelphijos padalinui skaitlingiau papildyti nariais ir šūkių Fro Patria įgyvendinti gerais darbais tikrovėje.

Toliau sekė senosios jaunąją korporacijos vėbą pasikeitimo ceremonias ir sugiedotas tradicinės studentų himnas Gaudeamus... Po trumpo pertraukos, sueigos

dalyviai rikiavosi prie stalų pasivaikinti.

Pasigirdo daina ir linksmi pasišnekučiavimai, kurie tęsėsi iki vėlyvos nakties. Pobūvio išpūdis buvo geras, o ir pačių vaišių pravedimas bei pasibėgiavimas tikrai atitiko tradicinį studentišką stilių, sukeldamas savotiškai linksmas nuotaikas. Belieka L.S. T. Korp! Neo-Lithuania palinkėti: Vivat, crescat floreat, siekiant vieno tikslo ir gerovės -- Fro Patria.

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE

JOURNEYMEN

DIE MAKERS

DIE TRYOUT

DIE BARBERS

PUNCH
FINISHERS

CONGRESS
TOOL & DIE

3300 Denton

Detroit, Mich.

313 — TR 1-9202

(131-136)

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PICIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Canad. delux Whiskey 5th — \$3.98
2. Asbach Uralt 5th — \$5.49
3. Import. Napoleon Vermouth 5th — \$1.19
4. Import. French Napoleon Brand 5th — \$3.35

5. Bordeaux Import. White Wine 5th — \$0.98
6. Canada Dry Vodka 5th — \$2.98
7. Riccadona Vermouth 30 oz. Bolt. — \$1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

VAIZDAI IŠ DIRVOS SUKAKTIES MINĖJIMO WORCESTERY

Grupė svečių gražiai pasisekusiame Dirvos sukakties minėjime Worcester. Viršutinėje nuotraukoje iš kairės: Račiukaitis, Snarskienė, Steinenė, Dabrilienė, Plesys, Steins, Vizbaras, Vizbarienė, Matjoška, Vilėniškis. Apatinėje nuotraukoje: Vilėniškienė, Kilmonienė, Maskeliūnas, Maskeliūnienė, Kavaliauskienė, Mačienė, Šileikis, dr. Vagelienė. E. Meilaus nuotrauka

IŠ VLIKO VEIKLOS

Gruodžio 7 d. įvyko Vliko tarybos posėdis, kuriame buvo toliau sprendžiamas lapkričio 30 dienos posėdyje neišspręstas klausimas dėl tarybos pažinties į įvykių Šviesos - Santaros lapkričio 19 d. surengtoje paskaitų popietėje. Sia-

me posėdyje taryba tuo reikalu priėmė tokią Vliką sudarančių organizacijų atstovų sutartą ir pasiūlytą rezoliuciją: "Vliko taryba, išklaučiusi Vliko pirmininko informaciją apie 1966 m. lapkričio 19 d. Vliko žmonių dalyvavimą Šviesos -

Santaros susirinkime, kuriame netikėtai pasireiškė Sovietų Sąjungos pareigūnas, apgailestauja jų nereagavimą dėl to pasireiškimo ten pat vietoje. Vliko taryba tame Šviesos - Santaros susirinkime buvusį įvykių laiką nesuderinamą su tautine drausme". (ELTA)

Vliko generalinis sekretorius ir Vliko tarybos pirmininkas Juozas Audėnas pateikė seimui apžvalginį Vlikos valdybos ir tarybos darbų pranešimą. Pranešime buvo atžymėti šie dalykai:

1. Po Vliko 1965 metų seimo Vliko valdyboje įvyko pasikeitimų. Pasiūta K. Čeginskas ir mirė K. Bielins. Jų vieton išrinkti A. Budreckis ir A. Vedeckas. 1966 m. lapkričio 30 d. Vliko taryboje pasireiškė nuomonių skirtumas dėl įvykių Šviesos - Santaros susirinkime, kuriame buvo ir Vliko narių (ir kuriame netikėtai pasireiškė sovietinis pareigūnas), atsistatydino Vliko pirmininkas, su kuriuo drauge atsistatydinusi laikoma ir visa valdyba. Atsistatydinusieji eina pareigas, ligi bus sudaryta nauja Vliko valdyba.

2. Vlikas dalyvavo veiksmų konferencijoje Clevelande, sausio 22-23 d., kur, su mažomis pataisomis, buvo priimtas Vliko siūlytas nutarimas dėl laisvųjų lietuvių santykiavimo su žmonėmis, gyvenančiais pavergtoje Lietuvoje.

3. Atskiriems Vliko valdybos nariams teko dalyvauti įvairiuose minėjimuose ir suvažiavimuose, ten pasakyti atitinkamas kalbas ir Lietuvos laisvinimo klausimu. V. Sidzikauskas kalbėjo New Yorke ir Los Angeles, B. Nemickas Los Angeles, A. Budreckis Kanados Lietuvių Dienoj Toronto, J. Audėnas Hamiltone, Kanadoje. Be to, Vliko pirmininkui V. Sidzikauskui, nors ir kaip P.E.T.

Seimo pirmininkui, besilankant didžiosiose Europos sostinėse ir tolimuosiuose Rytuose (Korėjoje, Japonijoje), buvo progos ryškinti ir Lietuvos bylą. Jam teko kelis kartu konferuoti Washingtono su senatoriais ir kongresmanais tais pačiais klausimais, to pasekmėje buvo atliktas liudytojų apklausinėjimas kaip Rytų Europoje koalicinės su komunistais vyriausybės padėjo išgalėti komunistams. V. Sidzikauskas lankėsi Valstybės Departamente, paskutinį kartą su Jaunimo Kongreso delegacija.

4. Vlikas atliko svarbių darbų informacijos srity, o ateinančiais metais numato praplėsti informaciją įprancūziškai ir portugaliskai kalbančius kraštus.

5. Vlikas parengė aptarimą, kaip žemėlapiuose turėtų būti žymimos tarptautinėmis sutartimis pripažintos Lietuvos valstybės sienos. Dėl etnografinių Lietuvos sienų pavesta pasisakyti Lietuvos Tyrimų Institutui.

6. Pranešimo pabaigoje įvertinti kitų organizacijų bei asmenų darbai ir žygiai. Čia miniama Amerikos Lietuvių Taryba, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, Jaunimo Kongresas, Šiluvos kopyčios šventinimas ir kita.

Seimas prašomas patvirtinti Vliko 1965 metų II-o pusmečio piniginę apyskaitą. (ELTA)

AUKOS DIRVAI

H. Bajalis, Los Angeles 1.00
A. Silvestravičius, Clev. 4.00
A.S. Trečiokas, Orange 10.00
F. Andriūnas, Wyncote ... 10.00
P. Simolis, Chicago 1.00
A. Butkūnas, St. Charles ... 1.00
V. Poderis, Chicago 2.00
L. Radžickas Ann Arbor 2.00
V. Lozoraitis, Linden 2.00
J. Birbilas, Lyons 1.00
H. Gontar, St. Louis 2.00
P. Vaičiūnas, Boston 1.00
Z. Juškevičienė, Chicago ... 5.00
A. Kavaliūnas, Cleveland 2.00
A. Balsys, Kensington 2.00
V. Gruzdytis, Philadelphia 5.00
V. Kecorius, Toronto 2.75
L. Kazėnas, Cleveland 1.00
Al. Padagas, Brockton 1.00

HELP WANTED MALE

WANTED JOURNEYMEN
MODEL MAKERS
WOOD & PLASTIC
also
FIXTURE BUILDERS
with job shop experience
Must be able to set up work from
Blue Prints and Close Tolerances.
TOMM INDUSTRIES
15 Mile Stephenson Area
1346 Souter Troy, Mich.
585-1460 (133-137)

JOURNEYMEN
AUTOMATIC SCREW
MACHINE

Acme Gridley men—Experienced in set-up and operating. 53-hour plus week. 2nd shift. Free hospital, life insurance and profit sharing. Top wages. Send resume or call.
DYNAMIC SCREW PRODUCTS
14020 S. Stewart
Chicago, Ill. 60627
Phone 312 — 264-3226
An Equal Opportunity Employer

FEMALE HELP

GENERAL DUTY NURSES for an active accredited well equipped 64-bed hospital in a growing town, population 3,500. Centrally located between major cities. Full maintenance available in a new residence, \$35.00 per month. Alberta Registered Nurses salary \$360.00-\$420.00, commensurate with experience. Excellent personnel policies and working conditions. Apply: Director of Nursing, Brooks General Hospital, Brooks, Alberta. (134-140)

WANTED

- ★ TOOL & DIE MAKERS
- ★ AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS & SETUP
- ★ STOCKMOVERS
- ★ DRAFTSMAN & APPRENTICE DRAFTSMAN HIGH SCHOOL GRADUATE WITH EXP. IN TOOL DESIGN PREFERRED

Excellent wages, fringe benefits and working conditions. Will be interviewing from 8 to 5 Monday through Friday. Tuesday and Wednesday evenings until 7 P.M.

APPLY

BUCHANAN METALFORM
PRODUCTS, INC.

216 S. POST RD. BUCHANAN, MICH.
An Equal Opportunity Employer (130-136)

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4³/₄%

DIVIDEND CHECKS
MAILED QUARTERLY
ON INVESTMENT
SAVINGS
ACCOUNTS

5¹/₄%

LONG TERM
BONUS
SAVINGS
ACCOUNTS

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed

MIELI BOLIAI IR SESĖS LIETUVIAI!

Tur būt nėra nė vieno laisvajame pasaulyje lietuvių, skaitančio mūsų spaudą, kurs nežinotų Lietuvių Fondo ir jo tikslų. Mūsų laikraščiai dažnai apie fondą rašo, Ragina fondą remti ir stoti į jo narių eiles. Kiekvienoj didesnėj lietuvių kolonijoje veikia LF vajeaus komitetai. Jie verbuoja naujus narius ir renka įnašus. Apie jų veiklą taip pat dažnai spaudoje girdime.

Paaukoję nemažiau šimto dol., tampa LF nariais. Kiekviena įnešta fondan šimtinė nariui suteikia vieno balso teisę visuotiniame LF narių susirinkime. Įnešta LF suma nurašoma nuo pajamų mokesčių.

LF siekia sutelkti vieną milijoną dol. Reikėjo virš 4-ių metų didelių pastangų ir kieto darbo, kol fondas pasiekė 300 tūkst. dol. pagrindinio kapitalo. Iki šiol iš fondo pelno (nuošimčių) yra paskirta 20 tūkst. dol. lietuvių švietimui, mokslui, kultūrai remti, lietuvių bei skatinti bei ugdyti. Kai fonde bus milijonas, tada minėtiems tikslams kasmet bus galima skirti nemažiau 70 tūkst. dol. Tad matome, kokią svarbų darbą atlieka LF. Jis stato gyvąjį Lietuvai paminklą, finansuodamas švietimą - mokslą, kad mūsų jaunimas išliktų gyvas savo tėvų žemei ir remia kultūrą - mokslą, kad pasaulis žinotų, jog lietuvių tauta yra gyva ir siekia atgauti iš jos atimtą laisvę. Kas gali iš mūsų būti priešingas ar abejingas šioms kilnioms LF tikslams?

Stokime visi į LF šeimos narių eiles ir jį remkime, verbuodami naujus narius, talkininkaudami vietos LF vajeaus komitetams, rašdami apie fondą spaudoje ar skelbdami jo svarbą radio bangomis.

LF vajeaus sąjūdis jau yra įsisitūbavęs. Padarykime jį visuotiniu. Nei vienos laisvajame pasaulyje lietuvių šeimos, nei paskiro lietuvių neturi likti vienu ar kitu būdu neprisidėjusio prie LF ugdymo.

LF vadovybė gliai tiki, kad lietuviai išeiviai savo širdyse turi gyvą tautinės - valstybinės savigarbos pajutimą ir į šį kreipimasi atsilieps savo gausiais įnašais į LF. Parodykime, kad esame verti garbingo lietuvių vardo, kad sugebame didžiuosius tautinius darbus įvykdyti. Visi kartu statykime Lietuvai gyvąjį paminklą -- Lietuvių Fondą ir tuo būdu įamžinkime save Lietuvos istorijoje.

Iki milijono dar trūksta apie 700 tūkst. dol. Tą sumą LF vadovybė siekia sutelkti iki 1968 jubiliejinių metų pabaigos. Prasmingiausiai ir įspūdingiausiai išeiviai lietuviai atžymėtų Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo 50 metų jubiliejų, užbaigdami telkti iki tų metų pabaigos milijoną dolerių LF.

Laiko liko nedaug. Siekiama suma nemaža. Brangūs Lietuviai, Visos viltys dedamos į Jus, Nepalikite abejingi šiam kvietimui. Tuojau užpildykite įnašo kortelę ir su čekiu ar pašto perlaide (Pay to the Lithuanian Foundation) pasiųskite savo įnašą tiesiog LF valdybai arba jį įteikite savo vietiniam LF vajeaus komitetui.

Iš anksto nuoširdžiai dėkojame.

Lietuvių Fondo Taryba ir Valdyba (sk)

LIETUVIŲ FONDO VALDYBAI

Įnašo kortelė

6643 So. Maplewood Avenue
Chicago, Ill. 60629, U.S.A.

Lietuvių Fondui (Lithuanian Foundation) auokuju \$.....

Dabar įnešu \$..... Likusią sumą \$.....

pasižadau įnešti iki 196.... m. mėn. d.

Parašas

Pilnas vardas ir pavardė

Adresas:

SUPAŽINDINKIT SAVO
ARTIMUOSIUS SU

Dirva

Ateina Kalėdos, Nauji 1967 metai. Padarykit savo draugui ar giminei malonumą, supažindindami juos su Dirva tik už \$1.00.

Prišiuskit \$1 su kiekvienu adresu asmens, kuris dar Dirvos neprenumeruoja. Mes siųsime jiems Dirvą Kalėdą dovany visą gruodžio mėnesį ir paprašysime juos užsisakyti Dirvą už \$10.00 ateinančioms 1967 metams.

Ši nuolaida—\$10—NAUJAM skaitytojui galios iki 1967 m. sausio pabaigos.

Siųsdami \$1 ar \$2, įrašykite pilną adresą kam Dirva siuntinėti.

GERB. DIRVOS ADMINISTRACIJA: Prašau siuntinėti Dirvą visą gruodžio mėnesį šiems asmenims:

\$..... (Vardas, pav.) \$..... (Vardas, pav.)

(Adresas) (Adresas)

(Miestas) Zip (Miestas) Zip

Jūsų parašas

Adresas

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ SVEIKINIMAI, skirti paskelbti Dirvoje, bus priimami iki gruodžio 19 d. imtinai. Vėliau gauti sveikinimai gali nebepatekti į Dirvos prieškalėdinę laidą, su kuria stengsimės laiku pasiekti savo skaitytojus. Siunčiantieji sveikinimo skelbimus kartu jungia ir čekį, ne mažesni, kaip 5 dol. sumoje.

Gerb. savo skaitytojus prašome atkreipti dėmesį į tuos Dirvos skelbimus, kuriais siūloma užsakyti Dirvą kaip Kalėdų dovaną. Taip pat ir į tą skelbimą, kuriame galite rekomenduoti naujus skaitytojus, prašant jiems siuntinėti Dirvą susipažinimui.

* VIETNAME yra 7 lietuviai kariai iš Clevelando.

Neringos ir Pilėnų tauto skautės ir skautai kariaus pasiuntė kalėdi-

nus siuntinėlius ir daug laiškų, palaikydami glaudų ryšį su kovojančiais ten lietuviais kariais.

* LAFKRIČIO 9 - 11 dienomis Pilėnų tauto Vytauto draugovė iškylo vadovaujant tauto Vyt. Staškevičiui ir draugininkui J. Pažemiui.

* MALONIAI KVIEČIAME atsilankyti į inž. Prano Razgaičio pranešimą apie pasikeitimus Vlike ir Santaros-Šviesos pašnekesį New Yorko, sekmadienį, gruodžio 18 d., 11:30 valandą tuoj po lietuviškų pamaldų apatinėje (mažonoje) Lietuvių Salėje, 6835 Superior Avenue.

Rengia Amerikos Lietuvių Konservatorių Klubas. Įėjimas \$1.00.

(sk)

* Nedelskime ilgiau ir padidinkime savo gyvybės draudimą, kol dar nėra vėlu. Dėl informacijų skambinkite prityrusiam draudimo atstovui — V. Giedraičiui tel. 944-6835.

NUSISEKĖS PREZ. DR. K. GRINIAUS MINĖJIMAS NEW YORKE

Šeštadienio vakaras, gruodžio 3-čioji. Lauke speigams siaučiant ir vėjams kaukiant, vakaro su temoje slenka lietuviai entuziastai F. K. Lane gimnazijos salėn vėl kitam, galvojame, eiliniam minėjimui: su prezidiumo stalu, panegyriškom kalbom, vieno kitam liaupsinimu, nekalbant jau įprastų nesklaidumų.

Bet mūsų džiaugsmui -- buvome labai maloniai

* Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PARDUODAMAS NAMAS

4 miegamieji — 1 apačioj. Grovewood rajone. Savininkas išsikrausto. Privalo parduoti. \$12,800. Tel. 752-3400.

NAUJOS, IDOMIOS KNYGOS!!! UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

Bronys Raila — LAUMIŲ JUOSTA — kietais viršeliais	\$3.75
minkštais	\$2.50
V. Šliogeris — A. SMETONA — žmogus ir valstybininkas	\$2.00
P. Tarulis — VILNIAUS RŪBAS — kietais viršeliais	\$3.75
Vytė Nemunėlis — MESKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$3.00
SIRDIES PRIEPUOLIAI	\$3.75
Be to, Dirvoje galite įsigyti ar užsakyti plokšteles:	
A. Stempuzienės — D. Lapinsko — Dainas Stereo — \$7.00, Hi-fi — \$6.00	
St. Baro — Operų arijos. Stereo	\$6.00
J. Vaznelio dainų ir arijų rečitalis	\$5.00

★

Siunčiant čekį ar perlaidą, pridėkite 25 centus persiuntimo išlaidoms.

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and REMODELING LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

GREETINGS and BEST WISHES To All the Lithuanian People

THE EXCELSIOR VARNISH WORKS INCORPORATED

1228 West 74th Street

AT 1-8600

GREETINGS and BEST WISHES GARDNER CARTAGE Co., Inc.

MOVERS AND ERECTORS

OF HEAVY MACHINERY, BOILERS, SAFES
GENERAL TRUCKING
2662 East 69th STREET UT 1-3800

GREETINGS and BEST WISHES

EAST 200TH HARDWARE

673 East 200th St.

IV 1-8448

GREETINGS and BEST WISHES To All the Lithuanian People

KNIFIC INSURANCE

INSURANCE OF ALL TYPES

820 EAST 185th ST.

Call IV 1-7540

GREETINGS and BEST WISHES DRAGIN PIANO COMPANY

WE CARRY THE FINEST QUALITY PIANOS

WILLIAM WEISS, PROP.

8220 Carnegie Ave.

Call RA 1-9848

GREETINGS and BEST WISHES To All the Lithuanian People

SAFE WAY TIRE CO.

Corner East 47th St. and Superior Ave.
Call UT 1-1737

GREETINGS and BEST WISHES

LUIKART INSURANCE AGENCY

GENERAL INSURANCE

18609 St. Clair Ave

KE 1-4770

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

LONGFELLOW SUPER MARKET

WHERE YOU GET THE FINEST FOODS
AT THE LOWEST PRICES

15800 Waterloo Road

Call IV 6-4290

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.
3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS TO WORK ON AERO SPACE MISSILE and Aircraft Components

KELLER-HYDROTEL
Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

GAUSITE GERA VALANDINI ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours

8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL

341-1700

for an interview convenient for you.

An Equal Opportunity Employer

(136)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ SVEIKINIMAI, skirti paskelbti Dirvoje, bus priimami iki gruodžio 19 d. imtinai. Vėliau gauti sveikinimai gali nebepatekti į Dirvos prieškalėdinę laidą, su kuria stengsimės laiku pasiekti savo skaitytojus.

Siunčiantieji sveikinimo skelbimus kartu jungia ir čekį, ne mažesni, kaip 5 dol. sumoje.

Gerb. savo skaitytojus prašome atkreipti dėmesį į tuos Dirvos skelbimus, kuriais siūloma užsakyti Dirvą kaip Kalėdų dovaną. Taip pat ir į tą skelbimą, kuriame galite rekomenduoti naujus skaitytojus, prašant jiems siuntinėti Dirvą susipažinimui.

SAN FRANCISCO

ISLYDĖJO J. IR M. BAČIŪNAS Į AUSTRALIJĄ

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas J.

Bačiūnas ir ponis š. m. gruodžio 4 dieną per San Francisco išvyko į Australiją. Ta proga Lietuvių Bendruomenės valdyba ponų Jazbučių bute surengė išvykstantiems jaukų atsisveikinimo vakarą. Kalėdas ponai Bačiūnai praleis laive, o Naujuosius Metus tikisi sutikti kartu su Sidnėjaus lietuviais, Australijoje. Jie vežasi kartu ir Aukštinės žąsies filmą, kurį šia proga galės pamatyti ir Australijos lietuviai. Iš viso šioje kelionėje ponai Bačiūnai mano užtrukti net ketvirtą mėnesių. Grįždami galvoja aplankyti Hong Kongą, Japoniją ir kitus Tolimųjų Rytų kraštus.

CHICAGO

• "Krivulė", nepriklausomos Lietuvos buvusių policijos tarnautojų draugija, veikianti Chicagoje, Pedagoginio Lituanistikos Instituto bibliotekai užsakė Vin-

co Krėvės raštus (6 tomus), kuriuos yra išleidusi Lietuvių Enciklopedijos leidykla Bostone ir Institutas ligi šiol neturėjo. Ši draugija, kuriai šiuo metu pirmininkauja Povilas Dirkis, užsakydama Institutui minėto lietuvių klasiko raštus, kultūringai įprasmino savo buvimą bei veiklą išeivijoje, o Institutui šios draugijos mostas yra didelė paspartis. Instituto darbas dar labiau palengvėtų, jei atsirastų mecenatas, kuris užsakytų minėto klasiko dar vieną raštų rinkinį, nes vieno egzemplioriaus didesniai skaičiai vartotojų labai dažnai, kaip žinome, neužtenka.

• Casimir G. Oksas, Mutual Federal Savings Bendrovės Executive viceprezidentas, gruodžio 2 dieną buvo išrinktas Heart of Chicago Prekybos Rūmų Prezidentu.

C. G. Oksas tikisi, kad ši organizacija, įsikūrusi tik prieš metus laiko, plėsis ir augs. Visi prekybininkai ir profesionalai, tarp Ashland ir Campbell, pradedant nuo 16-tos gatvės iki Stevenson ekspreskelio, prašomi ją remti ir tapti nariais. Keturis kart į metus įvykstančiuose susirinkimuose bus kviečiami prelegentai su įdomiomis paskaitomis.

Malonu matyti mūsų jaunus biznierių besiveržiančius į priekį ir taip aktyviai dalyvaujančius ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių tarpe.

• LIETUVIŲ KALBOS ir Kultūros kursai siūloma įvesti Chicago John F. Kennedy vakarinėje mokykloje. Tą pasiūlymą gavo Lietuvos Gen. Konsulas dr. P. Daužvardis. Siūlyme statoma sąlyga, kad būtų rodomas lietuvių susidomėjimas tuo reikalu.

Jei toks susidomėjimas atsirastų, prašoma kreiptis į Lietuvos Gen. Konsulatą, 6157 So. Artesian Ave., Chicago, tel. RE 7-8334.

NEW YORK

• ALT S-gos Richmond Hill Skyriaus Valdyba praneša, kad gruodžio 19 d., 5 v. v. p.p. Arūnų rezidencijoje, 86-04 94 Street, Woodhaven, N. Y. kviečiamas ALT S-gos Richmond Hill (11) skyriaus narių susirinkimas. Prašome visus narius susirinkime dalyvauti.

• New Yorko Skautams Remti Komitetas, kurio kadencija pasibaigė spalio 8 d., turėjo pajamų 3,693.40 dol., ir naujam komitetui perdavė 563.74 dol. Išlaidų, kurių iš viso buvo 3,129.66 dol., didelę dalį sudarė aukos, kurias komitetas buvo paskyręs sekantiems tikslams:

Atlanto Rajono Stovyklavietei — 700 dol., Neringos ir Tauro Tuntams — 450 dol., Skautų transportacijai — 195 dol., "Skautų Aidui" — 50 dol., Jaunimo Kongresui — 100 dol. Viso — 1,495 dol.

— 50 dol., Jaunimo Kongresui — 100 dol. Viso — 1,495 dol.

• New Yorko Lietuvių Taryba metiniame susirinkime lapkričio 30 d. išrinko naują valdybą: Algirdas Budreckis — pirmininkas, Stepas Bredes — vicepirmininkas, Antanas Skerys — vicepirmininkas, Marija Žukauskienė — sekretorė ir Ignas Gasiliūnas — izdininkas.

Naujoji valdyba kviečia visus New Yorko Lietuvių Tarybos narius dalyvauti 1967 m. vasario 16-tos minėjimui ruošti posėdyje, kuris įvyks š. m. gruodžio 15 d., 7 val. 30 min. Lietuvių Atletų Klube, Halsey St. Brooklyn.

• VIDA KRIŠTOLAITYTĖ, kandidatė Master of Fine Arts laipsniui gauti, turėjo savo tapybos ir grafikos darbų parodą Pratt Instituto galerijoje, New Yorke, gruodžio 12 d.

TORONTO

DVI REIKŠMINGOS SUKAKTYS

Metai iš metų visuose pasaulio kraštuose gyvenę lietuviai mini reikšmingą mūsų tautos gyvenime įvykį — Lietuvos kariuomenės atsikūrimą, kuris prieš 4 metus buvo įgyvendintas. Kariuomenės atkūrimu mes padėjome tvirtą pagrindą mūsų visų didžiausiam troškimui ir norui nusikratyti svetimo jungo ir tuo pačiu sudarėme sąlygas atgauti laisvę ir nepriklausomybę.

Šios dvi reikšmingos sukaktys sutelkė gruodžio 4 d. torontiečius į prisikėlimo salę, kur buvo prisiminta ano meto kovotojai ir įvertinti jų atlikti tėvynei darbai.

Minėjimas pradėtas vėliavų pagerbimu ir kun. P. Ažubalio šiam momentui pritaikinta invokacija. LB vietos apylinkės pirmininkas Aug. Kuolas, suglaustai nusakęs Lietuvos kariuomenės atsikūrimą, jos žygius ir laimėjimus, į savo įžanginį žodį įjungė ir 1941 metų sukilimo datą. Po jo kalbėjęs konsulas dr. J. Žmuidzinas savo kalboje aukštai iškėlė mūsų karį, kuris pirmas pasirodė Lietuvos istorijoje. Be karių esą ir nepriklausomybė būtų buvusi užgniaujta. Su linkėjimu sulaukti šviesiausio Lietuvos rytojaus, baigė savo kalbą konsulas dr. J. Žmuidzinas.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas prof. Adolfas Damušis iš Detroito — vienas aktyviųjų 1941 m. sukilimo organizatorių. Prelegentas, padaręs trumpą įvadą ir nusakęs kiekvieno okupanto norus turėti neapsprendusią masę, palietė rusų politinį charakterio bruožą — užsidaryma nuo Vakarų ir ugdymą išdidumu. Bet ir ten yra buvę žmonių, kurie kitaip galvojo. Paminėjo filosofą Solovjovą, kuris šiaip išsireiškęs: "Klaida yra dievinti tai, kam dieviškumas nepriklauso". Paminėjęs ir apibūdinęs Kosčiūškos 1794 m., 1812 d., 1831 m., 1863 m., 1918-1920 m. Lietuvos Nepriklausomybės kovų laikotarpį ir 1941 m. sukilimus, pažymėjo, kad jie visi buvo ruošiami tam, kad atgauti laisvę. 1918 m. savanorių žygis buvo pats laimingiausias. Taręs žodį jaunimui ir davęs jam kai kurių sugestijų, prelegentas baigė savo paskaitą.

Meninę programos dalį išpildė Tautinių šokių grupė "Gintaras", vadovaujama J. Karasiejaus, solistas V. Verikaitis ir Varpo choras vad. muz. St. Gailevi-

Marija ir dr. Edvardas Jansonai, gyvenę Bostone, lapkričio 26 d. bičiulių ir giminų tarpe atšventė savo 30 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Ta proga jie gavo daug sveikinimų laiškais ir telegramomis ne tik iš tolimesnių JAV vietų, bet ir iš tolimos Australijos, kur po karo p. Jansonai buvo įsikūrę. Cape Cod'e jie turi gražią vasarvietę "Audronė", kurioje daugelis Dirvos skaitytojų kas vasarą atostogauja.

čiaus. Prie akomponiamento muz. D. Skriniskaitė.

Galingai nuskaubė mūsų Lietuvos Himno žodžiams, susirinkusieji skirstėsi su tvirtu tikėjimu ir viltimi kad Lietuva ir vėl bus laisva ir nepriklausoma. Mūsų mintys, mūsų darbai ir žygiai Lietuvai tėvynei. pb

SANTA MONICA

• SANTA MONIKOS LIETUVIŲ KLUBAS įrodė savo organizacinį subrandimą gruodžio mėnesio 4 dieną įvykusiame susirinkime, kuris praėjo tvarkingoje ir darbingoje nuotaikoje, palyginus su kitų mūsų organizacijų panašiomis funkcijomis.

Pirmiausia, kandidatai į naują valdybą buvo siūlomi tik tie asmenys, kurių iš anksto buvo atsiklausta ir gautas sutikimas. Tai išjungė mūsųose įprastą kandidatų siūlymo - atsakymo procesą ir to pasekoje kylančią neišvengiamą betvarkę.

Šio klubo pajamų didžiausias procentas buvo skirtas Santa Monikos Lietuvių Mokyklos paramai, nuo pat jos įsikūrimo -- pareiškė ligšiolinis, energingas klubo pirmininkas Albinas Markevičius, darydamas metinę klubo veiklos apžvalgą.

Į naują klubo valdybą buvo išrinkti Audronė Alminaitė, Regina Aukštikalnytė, Albinas Markevičius, Vitalis Lembergas, Aleksas Gričius ir Modestas Kevalaitis.

Motėrų pagalbinių komitetą pavesta suorganizuoti muz. Giedrai Nasvytytei-Gudauskienei. V.R.P.

BOSTON

KONCERTAS

Sekmadienį, gruodžio 18 dieną, 3 val. po pietų įvyks smuikininko Izidoriaus ir pianisto Vytenio Vasyliūnų koncertas. Koncertas vyks Jordan Hall salėje, New England Konservatorijoje, Boston, Mass. Programoje Mozarto sonata A dur, Brahmsio sonata D moll, Gražinos Bacevičiūtės sonata Nr. 4 ir Antano Račiūno sonatina A moll. Bacevičiūtės ir Račiūno veikalai bus papildomi pirmą kartą Amerikoje. Laukiama gausaus visuomenės atsilankymo.

PADĖKA

Dr. Eduardas ir Marija Jansonai iš Bostono ir Cape Cod, nuoširdžiai dėkoja visiems bičiuliams, dalyvavusiems jų 30 metų vedybinio gyvenimo sukakties minėjimo pokyly š. m. lapkričio -6 d., už draugiškus linkėjimus, gausias ir vertingas dovanas, gėles, telegramas ir laiškus net iš tolimos Australijos, Anglijos, Italijos, Vokietijos, Kanados ir įvairių Amerikos vietovių.

Karštai dėkojame mūsų vaikams už pagalbą suvaidinti puotą, neužmirštamiems draugams už puotos pravedimą, už mums tartą jautrų poetinį žodį, už gražias lietuviškas dainas, už rimtus ir humoristinius linkėjimus, paminėjimo prisiminimą per Laisvės Varpo radiją, organizacijoms ir paskiriems asmenims mus sveikintiems ir kartu su mumis mūsų džiaugsmu pasidalinusiems. Dar kartą — nuoširdžiausia ačiū!

Marija ir Eduardas Jansonai

Skaityk ir platink DIRVĄ

DIRVA

1967 METAMS
TIKTAI \$10

Tiems, kurie Dirvos dar neprenumeruoja

Šis pasiūlymas galioja tik iki 1967 m. SAUSIO 31 d. arba: nauja prenumerata už \$10 bus priimama iki 1967 m. sausio 31 d.

Šį lapelį galima panaudoti užsisakant DIRVĄ 1967 METAMS ir atsiunčiant tik \$10, jeigu NAUJAS skaitytojas, arba išrašyti savo draugui ar giminei dovaną už \$10, jeigu jie Dirvos neprenumeruoja.

(Dirva eina tris kartus savaitėje, pilna prenumerata metams \$11.)

Panaudokite apačioje esančią atkarpą, išpildykite aiškiai, ir su \$10 skubiai siųskite Dirvai.

DIRVA 6907 Superior Avenue Cleveland, Ohio 44103

NAUJAS DIRVOS PRENUMERATORIUS

DIRVOS ADMINISTRACIJAI, Cleveland, Ohio

Siunčiu \$10 ir prašau siuntinėti Dirvą šiuo adresu:

Pavardė, vardas

Adresas

Miestas Valst. Zip